

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วม
ในการควบคุมและป้องกันไข้เลือดออก อำเภอหาด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นายอำพล เขมรัตน์

สาขาวิชา : สาธารณสุขศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ศาสตราจารย์จัญญู ยาสมุท

: อาจารย์ทรงยศ คำชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ศึกษาบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการควบคุม และป้องกันไข้เลือดออกและปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 178 คน ผู้นำหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละและการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องไข้เลือดออก การทำลายแหล่ง เพาะพันธุ์ยุงในระดับสูง ส่วนวิธีการควบคุมไข้เลือดออกส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการพ่น หมอกควันและการสำรวจลูกน้ำยุงลายยังมีการเข้าใจว่าควรสำรวจทุก 15 วัน บทบาทอาสาสมัคร สาธารณสุขในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเกิดโรค ระยะควบคุมโรคและระยะเฝ้าระวังโรค การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างพบว่าการค้นหาปัญหา การวางแผนในการควบคุมและป้องกันโรค การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อของบประมาณสนับสนุน การติดตามงานและสรุปผลการดำเนินงาน เป็นบทบาทหน้าที่ของ ประธานและกรรมการที่รับผิดชอบงานควบคุมไข้เลือดออก ส่วนการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ ควบคุมและป้องกันไข้เลือดออกจะทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ในด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ประกอบด้วย จำนวนเครื่องพ่นหมอกควันมีไม่เพียงพอและไม่พร้อมใช้และการติดต่อขอใช้งบประมาณ จากทางท้องถิ่นยังขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง

ก

สรุป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการ
ควบคุมและป้องกันไข้เลือดออก โดยต้องกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ประสานงาน
และติดต่อเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะต้องเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ
ที่ถูกต้องเกี่ยวกับไข้เลือดออกและการป้องกันควบคุม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการแนะนำประชาชน
ในหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ต่อการควบคุมไข้เลือดออกในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

The Title	: The Role of Village Health Volunteers Participating in Dengue Hemorrhagic Fever Control and Prevention in Hod District, Chiangmai Province		
The Author	: Mr. Amphol Kamenrat		
Program	: Public Health		
Thesis Advisors	: Prof. Chamroon Yasmuth	Chairman	
	: Lect. Songyos Khamchai	Member	

ABSTRACT

This research aimed to evaluate village health volunteers, their level of knowledge, their role and participation in Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention and evaluates the problems in Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention. The sample were 178 village health volunteers, village leaders and local administrative members who participated in Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention. Questionnaires were used for data collection and focus group and analyzed by using frequencies, percentage, and descriptive data analysis.

The findings showed that most of the sample population had a high level of knowledge of Dengue Hemorrhagic Fever and its extermination. In Dengue Hemorrhagic Fever control, the village health volunteers still thought that fumigation was important and also understood that mosquito larvae surveys should be done every 15 days. The role of village health volunteers in Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention had 3 parts, the phase prior to the outbreak, the controlling phase, and the surveillance phase. In the participation of village health volunteers, it was found that in finding the causes of this disease, planning for prevention and control of Dengue Hemorrhagic Fever, there should be collaboration with the local administration team to obtain an annual budget evaluation and also with the Chairman and the Committee of Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention team. Besides that, public relations and prevention and control campaigns should be done by the village health volunteers in collaboration with the government authorities. The problems consisted of an insufficiency and unavailability of

fumigating equipment and a shortage of local administration officers who were responsible for the budget.

In conclusion, village health volunteers played an important part in Dengue Hemorrhagic Fever control and prevention, by motivating them to take part in planning, collaborating, and connecting with health officials, and also the health officials should support them with more knowledge and understanding about Dengue Hemorrhagic Fever, including making its prevention and control become more effective.